

Planten gaan vast op water

• TEKST EN FOTO'S: HANS MEESTER, PROEFTUIN ZWAAGDIJK

Waterbroei bij tulpen is inmiddels gemeengoed. Om het teeltsysteem economisch nog aantrekkelijker te maken gaat Proeftuin Zwaagdijk na welke mogelijkheden er zijn met het telen van zomerbloemen op de diverse waterteeltsystemen. Bij een aantal gewassen oogden de eerste resultaten goed.

Na bolgewassen en zomerbloemen op water worden nu ook de mogelijkheden van vaste planten op water bekeken. Ook bij dit project is de vraag of er een combinatie gemaakt kan worden met tulpen en vaste planten op water. Daarnaast zijn er wellicht mogelijkheden om problemen met vruchtwisseling en grondgebonden ziektes te voorkomen door op water te telen. Voorwaarde

daarvoor is wel dat er een goede kwaliteit bloemen geteeld kan worden. Proeftuin Zwaagdijk heeft in 2003 vijf soorten vaste planten op water geteeld voor de bloem. Het onderzoek wordt in opdracht van Productschap Tuinbouw, Provincie Noord-Holland en het Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier uitgevoerd en in 2004 voortgezet.

In week 14 is gestart met het planten van de eerste gewassen op water en door het seizoen heen werden meerdere gewassen geplant op water. De geplante gewassen zijn Delphinium, Solidago, Astilbe (3 rassen), Alchemilla, Aster en nogmaals Delphinium. Er werd steeds geplant op stromend water, stilstaand water, eb/vloed en een controle op potgrond. Asters werden geplant in week 30. De groei en ontwikkeling van dit gewas zijn voorspoedig, maar er zijn nog geen resultaten bekend.

DELPHINIUM BELLADONNA
Het ras 'Völkerfrieden' werd geplant in week 14 (eind maart). De groei van de planten verliep traag. Eerst werden wortels gevormd en pas daarna begonnen de scheuten zich te ontwikkelen. Op 12 juni werden de eerste bloemen geoogst. Daarna werd regelmatig geoogst tot begin september. Op dat moment waren de planten op water grotendeels afgestorven, terwijl in de grond nog nieuwe scheuten tot ontwikkeling kwamen. Uit tabel 1 blijkt dat op potgrond de opbrengst en de kwaliteit van de stelen het beste was. Op stilstaand water en eb/vloed kwamen de planten minder goed tot hun recht dan op stromend water. Op 25 juli is een tweede set

Delphinium belladonna 'Völkerfrieden' stilstaand water in week 29

Astilbe 'Diamant' op stromend water in week 25

Delphinium geplant. Deze planting laat hetzelfde beeld zien als de eerste planting. Van dit gewas wordt nog geoogst.

ALCHEMILLA

In week 23 (begin juni) werden uit het ijs pollen van Alchemilla op water geplant en in de kas opgekweekt. Eind juli werden hiervan de bloemen geoogst. Alchemilla is een waterminnend gewas dat op water goede resultaten geeft. De teelt op water biedt hierbij, met name voor plantingen uit het ijs, goede mogelijkheden. De resultaten van de teelt staan weergegeven in figuur 1. Uit de figuur blijkt dat er weinig verschil was in het aantal stelen per plant, dat er op water een hoger percentage stelen langer dan 55 cm voorkwam dan op potgrond (en met besproeiing meer dan zonder besproeiing) en dat de gemiddelde steellengte op water met besproeiing iets hoger was dan op potgrond en water zonder besproeiing. Ook opvallend was dat er geen verschil optrad tussen stilstaand en stromend water. Bladverbranding trad op water minder op dan op grond.

SOLIDAGO

Het gewas Solidago 'Tara' werd ook

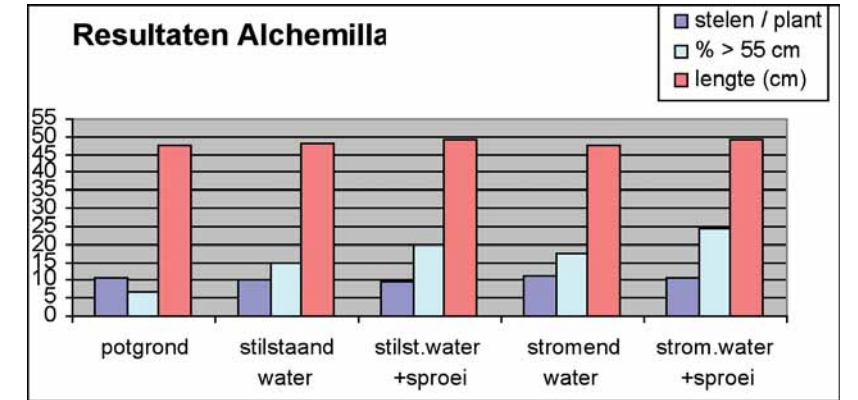
geplant in week 14. Deze teelt groeide op water vlot weg en gaf half juni de eerste bloemen. Uit tabel 2 blijkt dat op water tot nu toe het aantal stelen per plant op water hoger was dan op potgrond. Op stilstaand water was het plantgewicht lager dan op potgrond, terwijl eb/vloed vergelijkbaar was. Opvallend was dat op stromend water meer stelen per plant werden geoogst, die bovendien veel zwaarder en langer waren dan bij de andere teeltmethodes.

ASTILBE

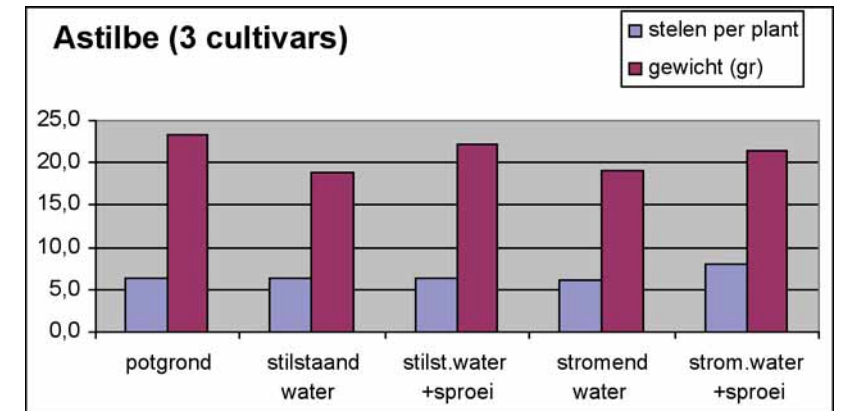
Van dit gewas zijn drie cultivars ('Weisse Gloria', 'Erica' en 'Diamant') geplant. Astilbe staat bekend als een waterminnend gewas en de teelt op water verliep dan ook succesvol. Zowel

Solidago 'Tara' op stromend water in week 24

Figuur 1. Resultaten Alchemilla, planting juni 2003.

Figuur 2: Resultaten van Astilbe, gemiddelde van drie cultivars

op stilstaand water als op stromend water werden goede resultaten geboekt. De bloemen werden in de tweede helft van juni geplukt. Uit figuur 2 blijkt dat het aantal stelen gemiddeld over de drie cultivars op stromend water met besproeiing hoger was dan bij de andere methodes. De zwaarste planten kwamen echter van potgrond. Op water met besproeiing van de planten waren de planten zwaarder dan zonder besproeiing. De gemiddelde lengte was bij alle methodes tussen 70 en 75 cm.

ASTER

Planten van het gewas Aster zijn geplant op water in week 30 en na een week getopt. Op het moment van schrijven (half oktober) is de groei op stromend water beter dan op stilstaand water en potgrond. De eerste bloemen

zijn geoogst en van goede kwaliteit, maar het eind van de snede is nog niet bereikt. Over de verschillen tussen de methodes kan dus nog niet veel worden gezegd.

CONCLUSIES

Er zijn grote verschillen in geschiktheid voor water tussen de diverse vaste planten. Was in 2002 Aconitum helemaal niet geschikt voor water, in 2003 bleek dat Delphinium moeilijk op water geteeld kan worden. Daarentegen liggen er goede mogelijkheden voor Astilbe, Solidago en Alchemilla. Ook Asters lijken op water goed te gedijen, maar de resultaten zullen dit moeten bewijzen.

Dit project wordt gefinancierd door het Productschap Tuinbouw

Tabel 1. Gemiddelde resultaten Delphinium belladonna 'Völkerfrieden'

teeltmethode	stelen per plant	gewicht (gr)	steellengte (cm)
potgrond (in bakken)	3,9	25,4	73
stilstaand water	3,5	15,2	74
eb/vloed	3,5	15,4	74
stromend water	3,2	23,5	75

Tabel 2. Resultaten Solidago 'Tara' tot 20 oktober 2003

teeltmethode	stelen per plant	gewicht (gr)	lengte (cm)
potgrond	3,9	26,0	65
stilstaand water	4,8	20,5	65
eb/vloed	5,0	25,4	73
stromend water	10,7	43,8	85